

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ПРЕДСТАВЯНЕ НА
ЖАЛБАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ СРЕЩУ РЕПУБЛИКА ГЪРЦИЯ НА
УСТНОТО ИЗСЛУШВАНЕ ПРЕД ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

I. ПОЗИЦИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ИЗРАЗЕНА В ЖАЛБАТА ДО ЕК

Приветстваме усилията на гръцката страна, както и значителна част от предприетите мерки за защита на националната корпоративна данъчна основа и за борба с укриването на данъци и противодействие на агресивното данъчно планиране, залегнали в новия Кодекс за подоходното облагане (например: правилата за слаба капитализация, за чуждестранни контролирани дружества и други).

Едновременно с това считаме, че дори и когато мерките са предприети с цел предотвратяване укриването на данъци, същите следва да бъдат в съответствие с принципите и нормите на правото на Европейския съюз, както и в синхрон с инициативите и действията на ЕС за данъчна прозрачност и ефективен обмен на информация не само между държавите членки, но и по отношение на трети страни.

Република България е силно обезпокоена както от приетите законодателни промени със Закон № 4321/2015 „Мерки за рестартиране на икономиката” за изменение и допълнение на Кодекса за подоходното облагане, с които са определени новите правила по отношение признаването на разходи за данъчни цели, така и от процедурните правила, регламентирани с Решение на Министерство на финансите за прилагане на чл. 21 от Закон № 4321/2015.

По отношение на промените в Кодекса за подоходно облагане

Република България счита, че разпоредбите на чл. 23, 65 и 66 от Кодекса за подоходно облагане на Република Гърция № 4172/2013, изменен и допълнен със Закон № 4321/2015, както и на издаденото на основание чл. 65, ал. 6 и 7 от кодекса Решение на министъра на финансите на Гърция, с което е определен списъкът на държавите с преференциален данъчен режим, нарушават правото на ЕС и по-конкретно основополагащите принципи, залегнали в Договора за функционирането на Европейския съюз.

В подадената жалба подробно са описани мотивите по всяко едно от предполагаемите нарушения и причините, поради които считаме, че горепосочените законови разпоредби са несъвместими със законодателството на ЕС, поради което мотивите ни ще бъдат представени накратко в тази част:

1. Нарушаване на принципите за свободно движение на стоки, услуги и капитали (чл. 34-36, чл. 56 и чл. 63-66 от ДФЕС)

Свободното движение на стоки, услуги и капитали са три от четирите основни свободи на ЕС. Правото на свободно движение на капитали, стоки и услуги в рамките на вътрешния пазар е уредено и гарантирано от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и задължава държавите членки да осигурят еднакво и недискриминационно третиране, включително еднакъв и недискриминационен режим на данъчно облагане.

Член 21 от Закон № 4321/2015, с който се изменя чл. 23, буква „м” от Кодекса за подоходно облагане и издаденото в тази връзка на основание с чл. 65, ал. 6 и 7 от същия

кодекс Решение на министъра на финансите, с което е определен списъкът на държавите с преференциален данъчен режим и в който е включена Република България, създават ограничения за търговските, икономическите и финансови отношения между български физически и юридически лица и гръцките им контрагенти. Българските лица са поставени в неравностойно положение и в условия, които ги правят нежелан партньор и контрагент, поради обременяващите законови разпоредби (включително и предвидените процедурни изисквания в новото министерско решение), които следва да бъдат изпълнени от гръцкия данъкоплатец.

За гръцките данъкоплатци съществува значителен риск при сключване на сделки с дружества, установени в България, същите да бъдат третирани като фиктивни и разходите по сделките да не бъдат признати за данъчни цели, а обременителният режим на доказване за всяка сделка или трансакция, че е действителна, с обичаен характер и сключена при пазарни условия, ще действа разубедително за гръцките данъкоплатци да сключват икономически и финансови сделки с данъкоплатци от България. Подобен режим, разглеждайки по презумция, че всяка сделка, сключена с лице, установено в България, е с цел отклонение от данъчно облагане, ще окаже изключително негативно влияние върху търговския стокообмен между България и Гърция, който за 2014 г. е в размер на 2 817,560 млн. евро. (износ 1 480 млн. евро и внос 1 336 млн. евро).

Тъй като приетите законови разпоредби в гръцкия данъчен кодекс не попадат в допустимите изключения за ограничаване на основните свободи съгласно ДФЕС, възниква въпросът доколко същите са съвместими с правото на ЕС и по-конкретно – с принципите на вътрешния пазар.

2. Нарушение на принципа за свобода на установяване (чл. 49-55 от ДФЕС)

Свободата на установяване е една от основните свободи на вътрешния пазар, като правото на установяване е уредено и гарантирано от ДФЕС и задължава държавите членки да не прилагат ограничения за създаване на търговски представителства, клонове или дъщерни дружества от граждани от всяка държава членка, установили се на територията на друга държава членка. Забраната държавите членки да въвеждат ограничения за свободата на установяване се прилага и по отношение на данъчните разпоредби. Въпреки че данъчните разпоредби на Гърция не забраняват на гръцки данъкоплатец да упражнява правото си на установяване, характерът на новите правила за признаване на разходи за данъчни цели и контролирани чуждестранни компании ограничава упражняването на това право, тъй като правилата действат разубедително на данъкоплатците, които желаят да се установят в България. Ограничаване на свободата на установяване се допуска единствено в случаите на съображения от обществен интерес. Със своята практика Съдът на ЕС е определил, че необходимостта да бъдат предотвратени избягването на данъчното облагане или данъчната измама може да съставлява извънредна причина от обществен интерес, която да обоснове ограничаването на основните права. Въпреки това всички национални правила и мерки, прилагани от държавите членки на ЕС за борба с данъчните измами, трябва да са ограничени до напълно изкуствени действия, с които се цели заобикаляне на приложимото законодателство в съответната държава. Докато данъкоплатците не са извършили неправомерни действия, държавите членки не могат да пречат на упражняването на правото на свободно движение единствено поради наличието на по-ниски данъци в друга държава членка.

Съгласно съдебната практика разпоредбите относно правото на установяване се противопоставят на това държава членка по произход да възпрепятства установяването на лица в тази държава членка.

Практиката на Съда на ЕС ясно показва, че само по себе си създаването на дъщерно дружество в друга държава членка с по-благоприятен данъчен режим не

означава, че целта е отклонение от данъчно облагане, и не оправдава мерките, които ограничават свободата на установяване, гарантирана с ДФЕС.

В свои доклади и документи ОИСР определя факторите, които оказват влияние върху инвестиционните решения на предприемачите, като влияние оказват както данъчни фактори – данъчно законодателство, данъчни ставки, данъчни преференции, така и неданъчни фактори – политическа стабилност, макроикономическа стабилност, размер на пазара, инфраструктура, транспортни разходи, финансови разходи, разходи за персонал и други.

3. Нарушение на принципа на пропорционалност

За да бъдат обосновани от гледна точка на ДФЕС, мерките, които въвежда държава членка, трябва да бъдат съобразени с принципа на пропорционалност. Съобразно установената практика на Съда на ЕС, всяка мярка трябва да бъде необходима за постигане на декларираната цел и целта да не може да бъде постигната чрез никакви други средства, които оказват по-малко ограничаващо въздействие върху търговията между държавите членки в рамките на ЕС. С други думи, избраните от държавата членка мерки трябва да се ограничат до това, което е действително подходящо за постигане на целта и трябва да са пропорционални на преследваната цел.

Считаме, че мерките, приети в гръцкия кодекс, не са единствената алтернатива и са възможни други мерки за предотвратяване на укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане, които Гърция може да приеме и които да не ограничават основните свободи или да са с по-малък ограничителен ефект върху търговията в рамките на ЕС.

В тази връзка могат да се обмислят възможности за засилване на административното сътрудничество между приходните администрации и обмена на информация на двустранна основа с Република Гърция, каквато добра практика страната ни има установена с Република Румъния за предотвратяване на данъчните измами и отклонението от данъчно облагане.

4. Нарушение на принципа за правна сигурност

Приемането на чл. 21 от Закон 4321/2015, с който са въведени новите правила за признаване на разходите за данъчни цели, се създава правна несигурност за данъчно задължените лица. Разпоредбата, с която се въвежда данък при източника, е неясна по отношение характера на данъка – дали е данък, удържан при източника за доходи на чуждестранни физически и юридически лица, установени в юрисдикция с преференциален данъчен режим, или вид гаранция. Следва да се отбележи, че квалификацията е изключително важна, тъй като има отношение по прилагането на други данъчни разпоредби. Ако е вид „гаранция или обезпечение“ до доказване изпълнението на определени условия за признаване на разходите за данъчни цели, в закона трябва да се съдържа ясна формулировка, че се въвежда гаранция или обезпечение. От друга страна, ако е данък при източника, как този данък кореспондира със спогодбите за избягване на двойното данъчно облагане и директивите на ЕС в областта на прякото данъчно облагане.

Като допълнение към неясните законови разпоредби, още по-голяма правна несигурност създава и процедурата, която е регламентирана с решението на министъра на финансите за прилагане на чл. 21 от Закон 4321/2015.

Съгласно разпоредбата на чл. 66, ал. 2 от Кодекса за доходно облагане правилата за контролирани чуждестранни компании не се прилагат в случаите, когато юридическото лице е регистрирано в държава членка на ЕС, освен ако сделката или трансакцията не е с цел отклонение от данъчно облагане (не са напълно изкуствени действия).

В гръцкия закон липсват ясно разписани обективни критерии в кои случаи ще се счита, че сделката или трансакцията е с цел отклонение от данъчно облагане, което създава правна несигурност при установяването на гръцки дружества в България. Разпоредбата на кодекса не дава гаранции, че същата ще се прилага само когато по безспорен начин се докаже, че сделката или трансакцията е с цел отклонение от данъчно облагане.

5. Нарушение на принципа за недискриминация

Разпоредбите на изменения чл. 23, буква „м” от кодекса създават по-неблагоприятно третиране на лицата, установени в България, в сравнение с местните ситуации. По отношение на лицата, установени в България, гръцкият данькоплатец, освен че трябва да доказва, че сделката е обичайна и осъществена по пазарни цени, трябва да представи доказателства, че чуждестранният контрагент разполага с необходимата обезпеченост да осъществява подобни икономически или финансови операции. Следва да се отбележи, че ако сделка или трансакция е сключена или осъществена с цел отклонение от данъчно облагане, данъчното третиране трябва да бъде еднакво и да се прилага единен подход, независимо дали сделката е между местни лица, или между местно и чуждестранно лице, включително и по отношение на място на стопанска дейност на чуждестранно лице, и независимо дали чуждестранното лице е установено в държава членка на ЕС, трета страна или в държава с преференциален данъчен режим. Въвеждането на ограничение само поради причина, че ставката за корпоративен данък в България е по-ниска в сравнение с данъчната ставка на Гърция, и презюмиране на съществуващ потенциален риск от укриване на данъци е дискриминационна, непропорционална на преследваната цел мярка.

По отношение на приетото Решение на Министерство на финансите за прилагане на чл. 21 от Закон 4321/2015

Република България изразява своето безпокойство и по отношение на приетите с Решение на Министерство на финансите процедурни правила за прилагане на чл. 21 от Закон 4321/2015. С разпоредбите на решението се създава още по-голяма правна несигурност за данъчно задължените лица, както и допълнителни ограничения за свободното движение на стоки, услуги и капитали в рамките на вътрешния пазар.

Съгласно чл. 21 от Закон 4321/2015 г. не се признават за данъчни цели всички разходи (разходи за закупуване на стоки, материали, дълготрайни активи, предоставени услуги и други), платени на физически или юридически лица, които към датата на издаване на фактурата или датата на трансакцията са установени за данъчни цели в държави с преференциален данъчен режим. За да бъдат признати разходите за данъчни цели, за същите се въвежда данък при източника в размер на 26 на сто. Освен че тази законова разпоредба е неясна по отношение характера на данъка – дали е данък при източника, или вид гаранция, правната несигурност се увеличава с разпоредбите на решението на Министерство на финансите, съгласно които данъка придобива характер на авансов корпоративен данък, като с подзаконов нормативен акт се променя законова разпоредба. От вида на данъка се определя кой е данъчно задълженото лице, съответно кой е носителят на данъчното задължение (по отношение на данъка при източника – данъкът се удържа от платеща от дохода на получателя (българското дружество), докато по отношение на авансовия данък – данъкът ще бъде върху стойността на сделката и ще се плати от гръцкия данькоплатец). И в двата случая въвеждането на данък е много сериозна пречка както за търговските и икономически отношения между двете страни, така и за свободното движение на стоки, услуги и капитали в рамките на целия Европейски съюз.

От друга страна, със същото решение се предвижда различен процесуален ред за отделните видове сделки, както и в кои случаи няма да се удържа данък, съответно ще

бъде признат разходът за данъчни цели. За определени сделки – внос на електрическа енергия, вода и природен газ, наемане на самолети, чартиране на кораби и други – се предвижда предварителното одобрение на сделката да се извършва автоматично след подаването на съответната декларация, което създава по-благоприятен и същевременно дискриминационен режим в сравнение с всички останали сделки. За тези сделки няма да се доказва тяхната реалност и дали са извършени по пазарни цени.

По отношение на всички останали сделки, които гръцката страна може би определя като рискови, предварително одобряване ще се дава след представяне на значителен брой документи и информация.

Създаването на различен процесуален ред за отделните видове сделки поставя въпроса дали приетата мярка за борба с укриването на данъци ще бъде ефективна, тъй като в схеми за агресивно данъчно планиране и укриване на данъци могат да бъдат включени сделките, за които с решението е предвиден по-благоприятен режим, и чрез тези сделки може изкуствено да бъдат прехвърлени печалби в значителни размери, ако сделките са фиктивни или са реализирани по цени, различаващи се от пазарните.

Изискването за представяне на документи и информация – договори, проекти, протоколи за извършена работа, годишните финансови отчети на чуждестранния контрагент за тригодишен период, деклариране на клиенти и доставчици, списъци с клиентите на чуждестранната фирма, информация за постоянните разходи и разходите за наем, информация за наетите лица и други – ще доведе до значително увеличаване на административната тежест и разходите за бизнеса (както за гръцките данъкоплатци, така и за българските им контрагенти) и до повишаване на разходите на данъчната администрация. Много голяма част от документите и информацията, които се изискват, са на български език, което ще доведе до допълнителни разходи за превод и легализация.

Увеличаването на административната тежест и разходите за бизнеса не кореспондира с европейския подход за икономически растеж и развитие, като една от мерките за постигане на целите е намаляване на административна тежест за бизнеса, залегнала в редица стратегически документи на Европейския съюз.

От друга страна, изискването за предоставяне на информация, свързана с дейността на чуждестранния контрагент, неговите клиенти, финансовото му състояние, заетия персонал и други данни, поставя въпроса как ще бъде защитена информацията, която по своята същност е производствена и търговска тайна. В Република България тази информация е защитена със закон и се предоставя само в определени случаи, като съответните органи, които имат право на достъп до нея, са задължени да я опазват, да не я разгласяват и да я ползват само за целите, за които им е предоставена.

Въвеждането на изисквания за предоставяне на информация, която е производствена или търговска тайна, създава значителен риск за чуждестранните дружества, контрагенти на гръцки данъкоплатци, тъй като няма гаранция, че информацията няма да се използва неправомерно.

За българската страна представлява интерес информацията, свързана с оценката на въздействието от введените нови правила – влияние върху бюджетните приходи, административната тежест, разходите на бизнеса и администрацията, влияние върху малките и средни предприятия и други, както и прогнозния годишен брой на предварителните проверки, които трябва да бъдат извършени от гръцката приходна администрация.

II. МОТИВИ ПО ПОЗИЦИЯТА НА ГЪРЦИЯ, ЗАЩО БЪЛГАРИЯ Е ВКЛЮЧЕНА В СПИСЪКА НА ДЪРЖАВИТЕ С ПРЕФЕРЕНЦИАЛЕН ДАНЪЧЕН РЕЖИМ

Република България е включена в гръцкия списък на държавите с преференциален данъчен режим поради 10%-та ставка на облагане на печалбите с корпоративен данък.

В изпълнение на т. 4.1 от Препоръка на Комисията С (2012) 8805 от 06.12.2012 г. относно мерките за насърчаване на трети държави да прилагат минимални стандарти за добро управление в областта на данъчното облагане, Република България също е въвела в националното си данъчно законодателство списък на юрисдикциите с преференциален данъчен режим (§ 1, т. 64 от Допълнителните разпоредби на Закона за корпоративното подоходно облагане). Анализът на изпълнението на препоръката от държавите членки показва, че в националните си списъци държавите членки са включили трети държави и че **единствено Гърция е включила в списъка си държави членки на ЕС.**

Националните списъци на държавите членки са изготвени съобразно критериите, определени в Препоръката на Комисията, като в нея е посочено, че стремежът на Европейския съюз в отношенията му с трети държави е да ги убеди да подкрепят принципите на Съюза относно прозрачността и обмена на информация (подобно на общоприетите международни стандарти за прозрачност и обмен на информация) и премахването на вредни данъчни мерки, както е описано в Съобщението на Комисията СОМ (2009) 201 от 28.04.2009 г. за насърчаване на доброто управление в областта на данъчното облагане.

Целта на препоръката е да се определят мерките, приложими по отношение на трети държави, които не спазват минималните стандарти за добро управление в областта на данъчното облагане, и чрез съвместното прилагане на тези мерки от държавите членки, от една страна, да се осигури минимално ниво на защита, а от друга страна, да се увеличи цялостната ефективност на индивидуално предприеманите от държавите членки мерки. Съгласно разпоредбата на т. 2, буква „б“ от препоръката „трета държава“ е държава, която не е държава членка на ЕС.

Следва да се отбележи, че в препоръката изрично се подчертава, че прилаганите от държавите членки мерки по отношение на трети държави трябва да бъдат съвместими с правото на Съюза и по-специално със залегналите в ДФЕС основни свободи.

Съгласно т. 3 от препоръката се счита, че трета държава съблюдава минималните стандарти за добро управление в областта на данъчното облагане, когато:

1. е приела закони, подзакони и административни мерки с оглед съблюдаване на стандартите за прозрачност и обмен на информация (включващи наличност на информация, достъп до информация и обмен на информация) и ефективно прилага тези мерки;

2. не използва вредни данъчни мерки в областта на данъчното облагане на дружествата.

На основание т. 4 от препоръката държавите членки следва да публикуват черни списъци с трети държави, които не отговарят на минималните стандарти, заложиени в т. 3, а в случаите когато третите държави започнат да отговарят на минималните стандарти, да бъдат извадени от националния черен списък.

В тази връзка като пример може да се посочи, че Република България е поела ангажимент пред Европейската комисия да изключи от националния си списък на държавите с преференциален данъчен режим Лихтенщайн и Монако след подписване на споразуменията от името на ЕС за автоматичен обмен на информация с тези държави.

Република Гърция неправилно третира 10%-та ставка за корпоративен данък на Република България като вредна данъчна мярка, която създава възможност за

дружества от други държави членки на ЕС или трети страни да прехвърлят изкуствено печалби в България, използвайки различни схеми за агресивно данъчно планиране.

Необходимо е да се отбележи, че нивото на корпоративното облагане в България не следва да се разглежда изолирано, а трябва да бъде анализирано в контекста на цялостната данъчна система на страната.

Националната данъчна система е структурирана по начин, по който основният дял от данъчните приходи в държавния бюджет се формира от постъпления от ДДС и акцизи, като са взети предвид и основните препоръки, включени в Стратегия „Европа 2020“ за стимулиране на икономическия растеж и развитие.

Например за 2014 г. общо данъчните приходи в държавния бюджет, в т.ч. приходи от социални осигуровки, са в размер на 23 027,8 млн. лв. или 28% от БВП (БВП 2014 г. – 82 164 млн.лв.). Приходите от косвени данъци (ДДС и акцизи) са в размер на 11 303,1 млн. лв. или 13,7% от БВП. За сравнение, приходите от преки данъци са в размер на 4 275,9 млн. лв. или 5,2% от БВП.

В областта на прякото данъчно облагане прилаганата дългогодишна данъчна политика е за ниски ставки на преките данъци (корпоративни данъци и данъци върху доходите на физическите лица), широка данъчна основа и малко на брой данъчни преференции и облекчения.

Следва да се отбележи, че за 2013 г. общият размер на данъчните разходи по предоставени данъчни преференции се оценява в размер на 726 млн.лв., което е 0,93% от БВП и 3,25% от данъчните приходи. Данъчните разходи по преференции по Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) са в размер на 270 млн. лв., което е 0,34% от БВП и 1,21% от данъчните приходи, като тези стойности са едни от най-ниските за целия ЕС.

Видно от представените данни за данъчните разходи, данъчните преференции като брой и стойност са незначителни, а освен това за данъчните преференции в ЗКПО е нотифицирана Европейската комисия за оценка на съответствието им с правилата в областта на държавните помощи. В националното законодателство не се съдържат режими, които да предоставят по-благоприятно данъчно третиране за чуждестранни лица или по отношение на сделки, които се сключват с чуждестранни лица, и по този начин дружества от други държави членки или трети страни да могат да ги използват в схеми за агресивно данъчно планиране и за изкуствено прехвърляне на печалби.

Освен това нормативната уредба на страната не допуска издаването на правно обвързващи становища (tax rulings) или предварителни ценови споразумения (advance pricing arrangements), с които да се предоставя конкурентно предимство на определени дружества (местни, чуждестранни дружества от държави членки или трети страни), и по този начин, чрез по-благоприятен режим на облагане, да им се осигурява възможност да минимизират данъчните си задължения или да постигат липса на данъчно облагане.

В тази връзка следва да се подчертае, че данъчната система на страната не е организирана, предоставяйки индивидуални данъчни предимства и режими да привлича големите мултинационални компании и да ги насърчава да преразпределят печалби към страната, в резултат на което да се подкопава корпоративната данъчна основа на другите държави членки на ЕС или на трети страни и да ги лишава от значителни по размер бюджетни приходи.

Република България не подкрепя и никога не е подкрепяла привличането на „фиктивни инвеститори“, които да използват данъчната система на страната, за да организират схемите си за агресивно данъчно планиране и изкуствено прехвърляне на печалби, тъй като подобен подход не осигурява икономически растеж и заетост (създава илюзия за икономически растеж), а се отразява изключително негативно както

върху икономическото развитие на страната, така и върху икономиката на целия Европейски съюз и вътрешния пазар.

Република България подкрепя всички инициативи и мерки както на Европейския съюз, така и на ОИСР/Г20 за борба с укриването и невнасянето на данъци и предотвратяване на отклонението от данъчно облагане.

В последните няколко години Република България също предприе значителни мерки срещу укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане, особено по отношение на дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим.

От 1 януари 2014 г. са приети законодателни промени в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) и Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ) за по-ефективно противодействие на агресивното данъчно планиране и укриването на данъци в международен мащаб. Механизмът за скрито разпределение на печалбите и свързаните с него санкции (непризнаване на разходи за данъчни цели и облагането им с 10% корпоративен данък и 20% санкция върху сумата по сделката за скрито разпределение на печалбата) се прилага за всички сделки, включително и за сделките с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим. Приетата от 1 януари 2014 г. в закона презумпция за свързаност между собствениците на капитала на местното лице и дружеството от юрисдикцията с преференциален данъчен режим представлява превантивна мярка за предотвратяване насочването на национален доход, чрез привидни сделки или сделки с цени, отклоняващи се от пазарните, към тези юрисдикции и за блокиране укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане чрез използването на дружества, установени в юрисдикции с преференциален данъчен режим.

Нещо повече, от 1 януари 2014 г. е приет и Закон за офшорните дружества, съгласно който на дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим и на свързани с тях лица, се забранява да осъществяват дейности в най-значимите сфери на икономиката или да придобиват дружества, осъществяващи дейност в подобни сфери, или дейности, свързани с получаване на финансови средства от националния бюджет и бюджета на ЕС (процедури за обществени поръчки, участие в приватизационни сделки, в конкурси за получаване на концесии, за придобиване на държавно или общинско имущество, в процедури за получаване на лиценз за кредитна институция, застрахователно или пенсионноосигурително дружество, данъчен склад по Закона за акцизите и данъчните складове, хазартна дейност, учредяване и придобиване на участие в професионален спортен клуб, издател на периодични печатни произведения и други).

С приемането на Закона за офшорните дружества България застава зад международните усилия и може да се счита за надежден партньор за предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и укриване на данъци в световен мащаб, чрез силно противодействие на юрисдикциите с преференциален данъчен режим и блокиране на възможностите за избягване плащането на данъци, и подкрепя всички мерки за засилване прозрачността на данъчните системи, стимулиране обмена на информация за данъчни цели между държавите членки и трети страни и насърчаване разкриването на информация от юрисдикции с преференциален данъчен режим.

Не на последно място, следва да се отбележи, че до края на 2015 г. се предвижда да бъдат приети промени в Закона за офшорните дружества за въвеждане на дефиниция за „действителен собственик“ съгласно разпоредбата на член 3, точка 6 от Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари

и финансирането на тероризъм и за създаване на специализиран регистър на действителните собственици на дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, като информацията ще се ползва както за целите на предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма, така и за борбата срещу отклонението от данъчно облагане.

Следва да се подчертае, че с всички предприети защитни национални мерки от Република България по отношение на юрисдикциите с преференциален данъчен режим, страната ни активно участва в процеса и подпомага общите усилия както на ЕС, така и на ОИСР/Г-20 за ефективно противодействие на агресивното данъчно планиране и укриването на данъци.

Включването на Република България в гръцкия списък на държавите с преференциален данъчен режим единствено поради 10% ставка за корпоративния данък, въпреки съществуващите възможности за административно сътрудничество и автоматичен обмен на информация, които са предоставени както от европейското законодателство, така и от международните конвенции и споразумения, и действащата двустранна спогодба за избягване на двойното данъчно облагане между Република България и Република Гърция, е в разрез с предприетата световна мащабна кампания на Европейския съюз, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и на правителствата на държавите от Г-20 за предотвратяване на агресивното данъчно планиране и укриването на данъци в международен мащаб чрез разширяване на административното сътрудничество, увеличаване на данъчната прозрачност и автоматичния обмен на информация за данъчни цели.

В т. 5 „ЕС инструменти за координация“ на Съобщение COM (2015) 302 от 17.06.2015 г. на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно справедлива и ефективна корпоративна данъчна система в Европейския съюз: 5 ключови области за действие, отново се подчертава, че административното сътрудничество между държавите членки е основен елемент в борбата с избягването на данъци и агресивното данъчно планиране и ако инструментите, които законодателството на ЕС предвижда по отношение на административното сътрудничество, се използват ефективно, това ще доведе до значителни предимства за държавите членки. В анекса към Съобщението е включен списък на некооперативните юрисдикции, които са определени на база критерии – съответната държава да бъде включена в националния списък на не по-малко от 10 държави членки. Видно от списъка, в него са включени само трети страни и няма посочени държави членки на ЕС, за разлика от гръцкия национален списък, в който са включени три държави членки.

Въпреки че жалбата на Република България е по отношение съвместимостта на гръцките закони и подзаконови нормативни актове с правото на ЕС, като мотив може да се посочи и инициативата на ОИСР – BEPS. В редица свои документи, свързани с плана BEPS, ОИСР изрично подчертава, че данъчното облагане е сърцевината на държавния суверенитет и всяка държава е свободна да определя елементите на системата си за корпоративно облагане и че мерките по BEPS нямат за цел да ограничат суверенитета на държавите по отношение на собствените им данъци, а да гарантират защита на националната данъчна основа от дейности, които неправомерно намаляват данъчните основи на други държави и едновременно с това водят и до изкривяване установяването на капитали и услуги.

Една значителна част от мерките, включени в BEPS Плана за действие на ОИСР, са насочени към увеличаване на данъчната прозрачност (включително и по отношение на трансферното ценообразуване), което ще се постигне чрез автоматичен обмен на информация.

Република България има сключена Спогодба за избягване на двойното данъчно облагане на доходите и имуществото с Република Гърция и на основание на клаузата за обмен на информация, съдържаща се в член 26 от спогодбата, Гърция може да получава информация от България за всички данъци, включително информация относно определянето или събирането, принудителното изпълнение или наказателното преследване, както и решаването на жалби във връзка с данъците, обхванати от спогодбата. Следва да се отбележи, че в националното законодателство на България са въведени изискванията на европейските директиви за административно сътрудничество и обмен на информация за данъчни цели и българската страна извършва обмен на информация с Гърция по силата на разпоредбите на Директива 2003/48/ЕС за облагане доходите от спестявания под формата на лихвени плащания и Директива 2011/16/ЕС по отношение на задължителния автоматичен обмен на информация в областта на данъчното облагане. Предстои транспонирането и на разпоредбите на Директива 2014/107/ЕС за изменение на Директива 2011/16/ЕС, с която се въвеждат принципите за автоматичен обмен на финансова информация, залегнали в Глобалния модел за автоматичен обмен на информация.

В допълнение е необходимо да се отбележи, че България е в процес на присъединяване към Конвенцията за административно сътрудничество по данъчни въпроси (предстои ратификация от Народното събрание), както и в процес на подготовка на документите за присъединяване към Многостранното споразумение за автоматичен обмен на финансова информация между компетентните органи, в основата на което е Глобалният стандарт за обмен на информация на ОИСР, както и членство на страната в Глобалния форум за прозрачност и обмен на информация на ОИСР, което допълнително ще допринесе за постигането на пълна прозрачност по отношение на данъците в България и което според нас е още едно основание за изваждане на страната от гръцкия списък на държавите с преференциален данъчен режим.

В заключение може да се посочат и индикаторите на ОИСР за анализ и оценка на BEPS.

По Мярка 11 от BEPS Плана за действие на ОИСР „Изготвяне на методология за събиране и анализиране на данни за BEPS и действия, свързани с тях“ са определени шест индикатора, като основен макроикономически индикатор е този за концентрация на преки чуждестранни инвестиции (съотношение на преки чуждестранни инвестиции към брутен вътрешен продукт). Свръхвисоката концентрация на ПЧИ към БВП (над 50%) в дадена държава е индикатор за BEPS, т.е. за изкуствено прехвърляне на печалби. За сравнение, в България този индикатор за последните три години е около 3% (2012 г. – 2,8%, 2013 г. – 3,5%, 2014 г. – 3,1%).